

POLIGON

Barlangkutató Geológiai Hidrológiai Egyesület.

1996-évi kutatási jelentése.

A Nagy-Somlyó-hegyi-barlang kutatása.

A vasbeton támfal megépítésével sikerült közel kerülni a feltételezett továbbjutási ponthoz. A támfal mögötti depó színülig megtelt a végpontról kitermelt törmelékkel. Szerencsénkre, és talán a jó becslésünk eredményeként már csak 1/4 köbméter anyagot kellett kitermelni az 1995-ös végpontról, hogy belyukadjunk az addig ismeretlen járatokba.

Kétéves kemény munkánk meghozta a gyümölcsét. A feltárás sikerrel járt, melyet nyolc napon belül írásban jelentettünk be az Igazgatóságon.

Az új részek rövid leírása a belyukadási ponttól: A fő barlangjárat iránya É-D. Elején a belyukadási hely alatt 2m-re nyílik egy -6m mély közel függőleges, hasadék jellegű akna, mely elszűkül a kalcit-telérben. Mérete 0,6-1m X 2-3m.

A fő járatot követve a belyukadási helytől horizontálisan 4m hosszban, a járat mérete 1mX2m. Lejtése 30fok D-felé. Jellege: hévizes üstök bordák, a járat tetején kipreparálódott szép kalcittelérrel.

A következő szakasz mérete átlagban: 0,5-0,7m X 1-1,5m 45-70fokos lejtéssel D-felé. Hossza kb. 20m (nem horizontális valós hossz). Jellege: Ovális hévizes oldás cső tektonikus repedés mentén, a bejáratától mérve - 47m-ig. Itt a járat jelleget vált, és egy markáns tektonikus repedésbe torkollik. Az irány É-D, É-felé lejt 30-40fokos szögben. Mérete kb. : 1m széles, 8m hosszú.

A felső részekről idáig húzódik, az egyedülálló formájú és méretű kalcittelér.

A barlang jelenlegi végpontja a hasadék alján -50m relatív mélységben van. A járat alj kitöltése agyagos kőtörmelék, valószínűleg álfenek. -A végponton erős huzat észlelhető.

A térképezés megkezdéséig előzetes mélység-magasság méréseket végeztünk, repülőgép magasságmérő műszerrel (+ - 3m/ 1000m). A műszer el van látva barometrikus kiegyenlítővel.

A barlang nagypontosságú felméréséhez szükséges fix pontok elhelyezését megkezdjük. Az igencsak időszerű komplex barlangfelmérést egyelőre hátráltatja hogy néhány kisebb, de feltétlenül fontos bányabiztonsági munkát el kell végeznünk az új részekben.

Pl.: mozgó lötyögő kalcittelér darabok lehetőleg esztétikus rögzítése. Továbbá a végpont felett lelógó kb.

2 tonnás kő biztosítása.

Az Ördögárok-úti-barlang kutatása.

- A barlangról vesztett pontos alaprajzi és metszeti térképet készítettünk, melyet mellékelünk a kutatási jelentésünkben.
- A barlang állaga 1996-év végéig már szerencsére nem romlott, a káros felszíni behatások csökkentek. Ez részint betudható a fölötte lévő úttesten végzett javításoknak (már nem folyik be annyi szennyezett csapadékvíz). Továbbá az is szerepet játszik, hogy a barlangban rendszeres állagmegóvási munkálatokat végzünk.
- A barlang alsó végpontján végezzük a kutató feltárást mely az oda beülepedett, a felszínről bemosódott agyag bontásából és a helyszínen való depózásiából áll. A munkának olykor sziszifuszi jelleget ad, hogy a felszínről beszivárgó vizek a bedepózott agyagot visszamoszák a végpontra.
- Sajnos más helyre való depózási helyszíne miatt nem megoldható. A kitermelt agyag felszínre szállítása technikailag, és a barlang rossz szellőzése okán nehezen kivitelezhető.

Az itteni kutatásnak mégis értelmet adnak az alábbi tények: A közelben lévő Fazekas-hegy régi felhagyott kőbányájában lévő néhány kisebb barlang és barlang indikáció. Ezek irányába mutatnak az Ördögárok-úti-barlang járatai. A befoglaló kőzet a közvetlen környéken dachsteini mészkő. A barlang feltételezett járatai irányában kisebb épületmozgásokat jeleztek az ott lakók még 1996-ban is.

A Kis-Somlyó-hegyi barlang indikáció próbabontása.

Amint már az előző jelentéseinkben is említettük, e-barlang indikáció a hajdani Tinnyei-aknabarlang bejáratának roncsa. Fel lehet ismerni egy hajdani hévizes aknát mely azáltal lett kívülről is látható hogy függőleges metszetében nézve a fele le lett robbantva. Sajnos az aknaroncs mögötti részén is mélyen lerobbantották a kőzetet. Feltehetően a megmaradt barlangrendszer erősen sérült.

-A legalább kétszáz tonnányi bemozdult instabil kőzet életveszélyessé teszi barlang indikáció megközelítését is.

-Ennek ellenére elvégeztük a barlangkezdemény próbabontását.

Egyértelmű lett számunkra hogy a gazdag ásványi kiválások és a megmaradt járatformák alatt nagyobb méretű barlangrendszer rejtőzik. Az omladék megbontásával a járat felső részét tudtuk egyenlőre láthatóvá tenni. A bejárat omladék egy részét bányadózerral az alsóbb részeiről is elhántták.

Ugyan nagyobb munkával jár, de az alsó rész törmelékét is elkezdjük bontani. Feltételezésünk szerint ott nagyobb esély van a fő járatszelvénybe bejutni. A felső bontási helyeken erős barlangi huzat érezhető.

Természetvédelmi tárgyalások.

A Kis-Somlyó művelés alatt lévő bányájában sok veszélyeztetett barlang van, a bányaművelés miatt már jó részüket lerobbantották. A bánya tulajdonosával, és a leendő külföldi tulajdonos képviselőjével sikerült leülni tárgyalnunk. Megpróbáltuk rábírni őket a barlangkímélőbb munkamódszerekre.

Ami kézzelfoghatóan és egyértelműen következtethető lett az általunk kezdeményezett megbeszélés után, azt néhány lényegretörő mondatban leírjuk.

1. A bánya Pilisjászfalu felé eső része felé már úgy néz ki nem terjeszkedik, a nagy lakossági ellenállás miatt.
2. A bánya vezetőinek elmondása szerint egy rekultivációs terv keretén belül még két kisebb bánya-teraszt robbantanának ezen a részen.
3. Erről megpróbáltuk lebeszélni őket mert nyolc kisebb barlang pusztulását eredményezné. Ezen barlangok egy részében az életveszélyt elhárító munkák elvégzése után nagyobb barlangok feltárására volna egyesületünknek lehetősége.
4. Volt róla szó hogy egy módosított, a robbantást mellőző "mindent a helyén hagyó" tervet az egyesületünk elkészít.
5. A rekultivációs tervet ha igény mutatkozik rá el tudjuk készíteni de kizárólag a szakhatóság felkérésére, előzetes egyeztetés után.

Megjegyezzük, hogy a tárgyalások zárt ajtók mögött folytak és nem készült jegyzőkönyv sem az ott elhangzottakról.

A környék próbabontásai.

A Kis-somlyó bányája mellett található, a korábbi jelentésünkben is említett Kút-barlangban végeztünk próbabontást. A barlang alját igen régi megkeményedett okker agyag tölti ki. A további bontásával egyelőre felhagytunk.

A Nagy-Somlyó bányájában öt próbabontást végeztünk. Ebből kettő helyen sikerült, egyelőre még kisebb barlangokat feltárnunk.

A két barlang egymástól kb. 10m-re, bánya nyugati oldalának felső peremén egy ÉÉny-DDk irányú törésvonal mentén alakult ki. Az "Alsó- kristályfülke" a bányatalptól kb. 10m magasan nyílik, 5m hosszú és 4m mély tektonikus hasadék. Iránya Ék-Dny. Nagyméretű borsókövekben gazdag hévizes eredetű szép barlang.

A "Felső- kristályfülke" a bányatalptól 12m magasan nyílik, 3m hosszú 2m mély jellegében hasonló az Alsó-kristályfülkéhez. Mind a két hely végpontján barlangi huzat érezhető.

Feltételezzük hogy a két barlang összefügg, és egy nagyobb barlangrendszer részei.

Ördögárok-úti-barlang; akvarozs.

Vesztettpontos felmérés.

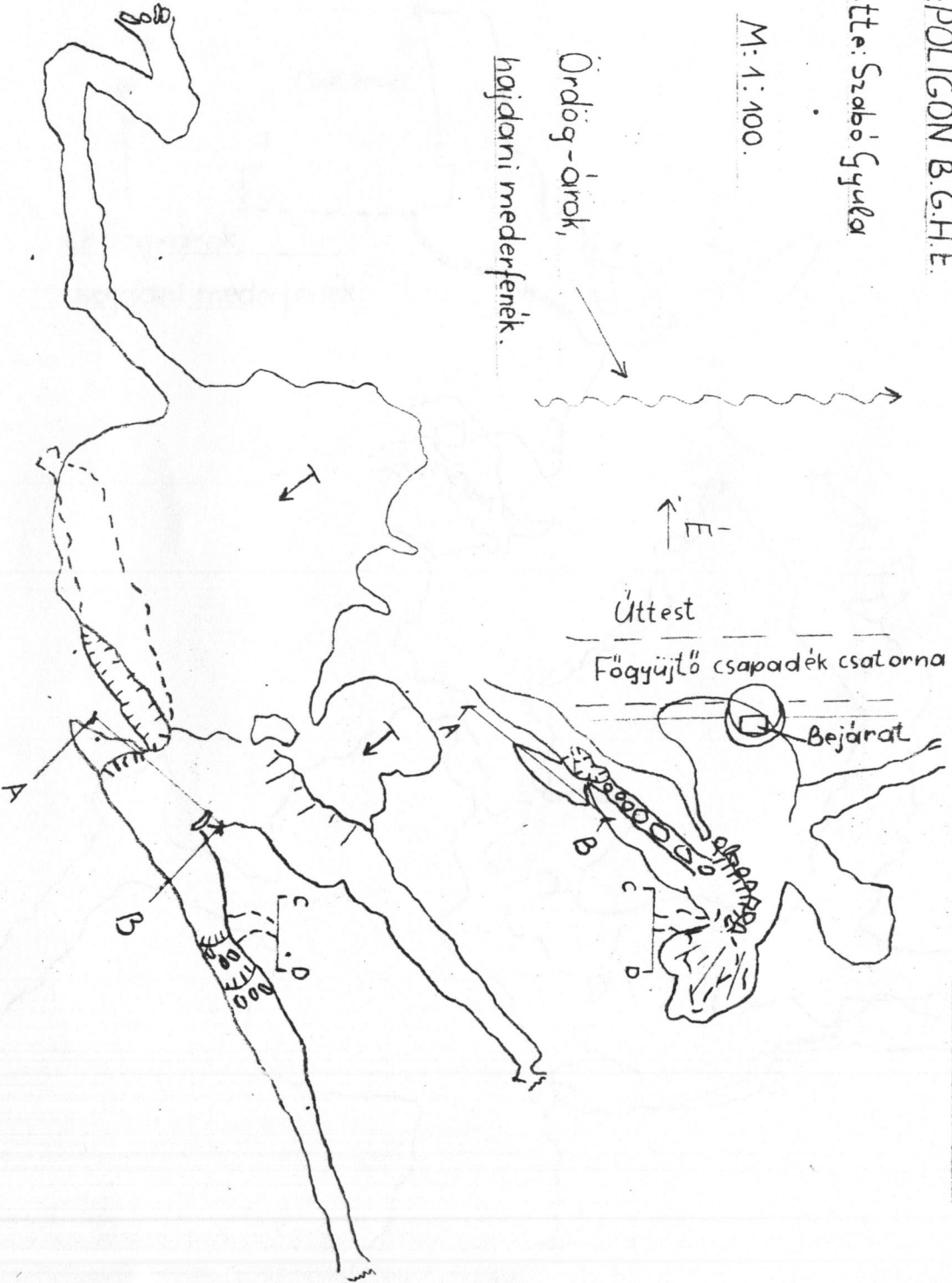
1996. 11. 27.

Felmérte: POLIGON B.G.H.E.

Szerkesztette: Szabó Gyula

M: 1:100.

Ördög-árok,
hajdani mederfenék.

Ördögárok-úti-barlang

ett pontos felmérés.

Felmérte: POLIGON B.G.H.E.

06. 11. 27.

Szerkesztette: Szabó Gyula.

M: 1:100

